

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

บนพื้นที่สูงมีข้อจำกัดในการทำการเกษตรเนื่องจากมีความลาดชัน มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูง ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ตลอดจนอาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตร แม้จะเป็นพื้นที่ต้นน้ำ แต่ก็มีปัญหาภัยแล้งซึ่งเกิดจากภาวะฝนทิ้งช่วงยาวนาน ไม่มีแหล่งน้ำที่มั่นคง และมีการขยายตัวของพื้นที่เพาะปลูกมาก ทำให้มีความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำในการอุปโภคบริโภคของชุมชนและการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง

ไม้ผลเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของมูลนิธิโครงการหลวงที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง โดยเฉพาะสตรอว์เบอร์รี เคปกูสเบอร์รี และองุ่น โดยในปี พ.ศ. 2560 (ม.ค.-ส.ค.2560) สตรอว์เบอร์รี มีผลผลิต 138.41 ตัน มูลค่า 18.88 ล้านบาท เคปกูสเบอร์รีมีผลผลิต 152.32 ตัน มูลค่า 14.44 ล้านบาท และองุ่น มีผลผลิต 22.68 ตัน มูลค่า 2.93 ล้านบาท จึงเป็นไม้ผลที่มีศักยภาพทางการผลิตและตลาดอย่างมากและการปลูกพืชบนพื้นที่สูงต้องมีการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดรวมถึงทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัด ในการให้น้ำสำหรับไม้ผลบนพื้นที่สูง โดยทั่วไปเกษตรกรจะใช้สายยางในการรดน้ำ หรือใช้สปริงเกอร์ โดยไม่ทราบความต้องการของพืช ซึ่งอาจจะทำให้สิ้นเปลือง เกินความต้องการของพืช หรืออาจจะไม่เพียงพอสำหรับพืชในบางช่วงเวลา ส่วนการให้ปุ๋ยของเกษตรกรโดยทั่วไปให้ปุ๋ยทางดิน ด้วยวิธีการหว่านในแปลง หรือรอบทรงพุ่มของต้นไม้ผล หรือให้ปุ๋ยทางใบ โดยไม่ทราบปริมาณความต้องการของพืชด้วยเช่นกัน การศึกษาวิจัยวิธีการให้น้ำและปุ๋ยแบบประหยัดที่มีประสิทธิภาพของไม้ผลนี้ จะเป็นการให้น้ำและปุ๋ยในช่วงต่างๆ ของการเจริญเติบโตของไม้ผลอย่างถูกต้อง และตรงกับจุดวิกฤตในการให้น้ำและปุ๋ยในช่วงระยะเวลาใดในไม้ผลแต่ละชนิด โดยเป็นการศึกษาวิธีการให้น้ำและปุ๋ยสำหรับไม้ผลของมูลนิธิโครงการหลวง และศึกษา Best practice ในการให้น้ำและปุ๋ยของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตไม้ผลสำคัญ ตลอดจนเสนอแนะวิธีการให้น้ำแบบประหยัดและการให้ปุ๋ยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงระบบการให้น้ำและปุ๋ย ให้พืชได้รับน้ำและปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสม ส่งผลให้เกษตรกรผลิตไม้ผลได้อย่างมีคุณภาพ ลดต้นทุนในการผลิต เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการให้น้ำและปุ๋ยสำหรับไม้ผลสำคัญของมูลนิธิโครงการหลวง
- 2.2 เพื่อศึกษา Best practice ในการให้น้ำและปุ๋ยของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตสตรอว์เบอร์รี เคปกูสเบอร์รี และองุ่น ของมูลนิธิโครงการหลวง
- 2.3 เพื่อเสนอแนะวิธีการให้น้ำและปุ๋ยแบบประหยัดและมีประสิทธิภาพสำหรับไม้ผลสำคัญของมูลนิธิโครงการหลวง

3. ขอบเขตโครงการวิจัย

- 3.1 ศึกษา รูปแบบ วิธีการ และปริมาณการให้น้ำและปุ๋ยสำหรับไม้ผล 3 ชนิด คือ สตรอว์เบอร์รี เคปกูสเบอร์รี และองุ่น ที่มีการปลูกในพื้นที่โครงการหลวง
- 3.2 ศึกษา Best practice การจัดการน้ำและปุ๋ยของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการผลิตไม้ผล 3 ชนิด คือ สตรอว์เบอร์รี เคปกูสเบอร์รี และองุ่น (ต้นทุน ปริมาณผลผลิตต่อพื้นที่)
- 3.3 เสนอแนะวิธีการให้น้ำแบบประหยัดและการให้ปุ๋ยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพแก่ไม้ผล 3 ชนิด ของมูลนิธิโครงการหลวง คือ สตรอว์เบอร์รี เคปกูสเบอร์รี และองุ่น
- 3.4 ทดสอบวิธีการให้น้ำแบบประหยัดและการให้ปุ๋ยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในไม้ผลอย่างน้อย 1 ชนิด

